
Notiser

NOTISER

Lunger i praksis

Allmennlegenettverket Lunger i praksis (LiP) som teller over 300 medlemmer (Tidsskr Nor Lægeforen 2002; 122: 558), er blant initiativtakerne for at internasjonale retningslinjer for behandling av sykdommer i luftveiene, allergisk rhinitt, astma og KOLS, blir tilpasset primær-legers hverdag.

Hittil har slike retningslinjer hatt utspring i annenlinjetjenesten. – Allmennlegene får tilsendt stadig flere gode kunnskapsbaserte retningslinjer i posten, uten at dette fører til endring av atferden. Derfor er det en økende erkjennelse av at vi trenger et felles luftveisdokument som er tilpasset allmenntillegener, sier Anders Østrem, leder i LiP.

Sammen med Svein Høegh Henrichsen og Arnulf Langhammer representerer han de norske legene i gruppen som har medlemmer fra alle verdensdeler. Dokumentet er planlagt ferdig i begynnelsen av 2004 og kan tas i bruk etter godkjenning i Verdens helseorganisasjon.

Håp om behandling for cøliaki

Norske og amerikanske forskere har oppdaget hvordan en del av glutenproteinet blir brutt ned i fordøyelsessystemet.

Forskningen er et samarbeid mellom Stanford University i USA og Ludvig M. Sollid og Øyvind Molberg ved Immunologisk institutt ved Rikshospitalet. Resultatet er presentert i *Science* (2002; 297: 2275–9).

Forskerne har tatt for seg hvordan gliadin, som er en komponent i glutenproteinet, blir brutt ned av fordøyelsesenzymer i tarmen. Det viser seg at en spesiell del av gliadinet, et fragment på 33 aminosyrer, er uvanlig motstandsdyktig mot fordøyelsesenzymene, og ikke blir brutt ned. Denne delen stimulerer en immun-reaksjon i tynntarmen hos cøliakipasienter. Forskerne peker samtidig på at fragmentet likevel kan brytes ned dersom det blir tilført et annet enzym som ikke finnes naturlig i menneskets tarmsystem, men som blir produsert av spesielle bakterier. Dermed åpner denne oppdagelsen for behandling av cøliaki. Ved å tilføre dette eller et liknende enzym, vil man kunne sørge for en fullstendig nedbryting av glutenproteinet og unngå en immunreaksjon.

Skoleelever ved lungeavdelingen

Legene ved Lungeavdelingen ved Haukeland Sykehus samarbeider med medisinstudentene om et røykesluttprogram som har skoleelever som målgruppe. Bakgrunnen er at tradisjonelle røykesluttprogrammer ikke fører frem og studentene har derfor kommet med ideer som virker på skoleelevene. Å besøke lungeavdelingen, se en røykelunge, snakke med lungepasienter og se en hjerteoperasjon er blant tiltakene som blir tatt vel imot. Målet er at tilbudet skal gå til samtlige niendeklasser i Bergen.

Vil lære legene å gi trimråd

Sosial- og helsedirektoratet vil skolere leger i hvilken betydning fysisk aktivitet har for helsen. I løpet av høsten og våren holdes 15 kurs i aktivitetsmedisin rundt i landet. Direktoratet mener at fysisk aktivitet vektlegges lite i de helsefaglige grunn- og videreutdanningene. Målet er at helsepersonell skal få god bakgrunn for å gi konkrete råd til pasientene.

Tidsskriftet hadde i 2000 en tema-serie om fysisk aktivitet. Artiklene er utgitt som temahefte i samarbeid med Sosial- og helsedirektoratet. Heftet kan bestilles fra Avdeling for fysisk aktivitet i direktoratet. Artiklene kan enkeltvis søkes opp i fulltekst på Tidsskriftets Internett-sider: www.tidsskriftet.no

---

Publisert: 30. oktober 2002. Tidsskr Nor Legeforen.

© Tidsskrift for Den norske legeforening 2026. Lastet ned fra tidsskriftet.no 7. juli 2026.